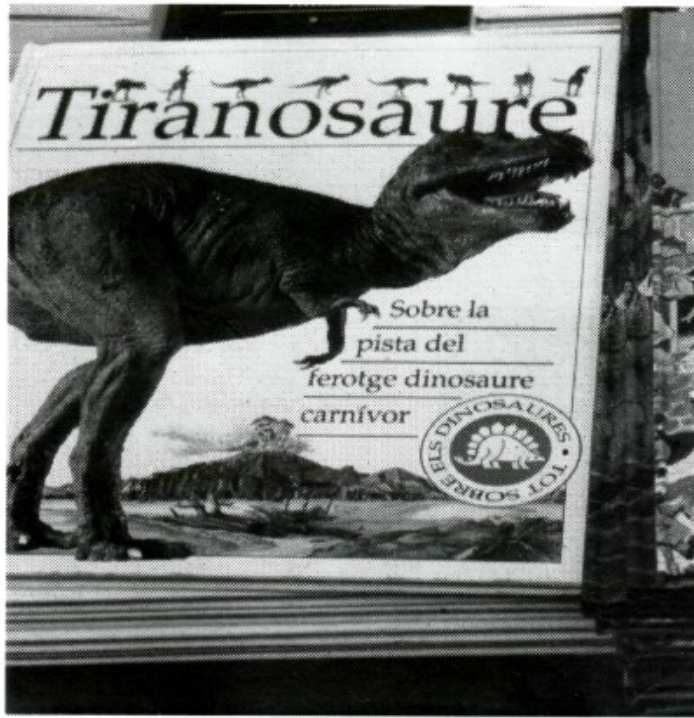

ES SAIG

ALGAIDA - NÚM. 155 - NOVEMBRE 1.993 - PREU: 150 PTA

A Sa Fira hi vàrem veure una bona mostra d'animals: n'hi havia d'antediluvians i altres de races autòctones ben nostres. N'arreglegàrem uns quants i aquí en teniu un petit recull.

EDITORIAL

LES NORMES SUBSIDIÀRIES

Sabem que està en marxa l'elaboració d'unes Normes Subsidiàries per al nostre poble i que han començat les converses entre els diferents grups polítics i els tècnics que les elaboren. Com que es tracta d'una qüestió important que afecta profundament el futur de la nostra comunitat, n'haurem de parlar més d'una vegada. Avui només voldríem encetar el tema amb unes consideracions molt generals.

Primera: l'elaboració d'unes Normes, des de l'avanç de Planejament fins a l'aprovació definitiva, és un procés molt llarg. Es tracta, per tant, d'accelerar les gestions (respectant, per descomptat, els terminis legals) a fi de deixar-les aprovades dins aquesta legislatura. Així s'evita el perill que una altra Corporació es negui a acceptar-les i comenci novament el procés amb la consegüent pèrdua de temps i doblers. És una situació que coneixem i no té res d'inimaginable ni insòlita.

Segona: unes Normes no poden ser les Normes d'un partit o d'un grup. Cal fer els màxims esforços per arribar a un consens com més ampli millor; això significa que tots els grups han de renunciar a determinades pretensions i han de fer concessions per aconseguir un equilibri en què guanyin els interessos generals sobre els beneficis i conveniències d'uns particulars. És possible que unes bones Normes no puguin deixar plenament satisfet a cap dels grups polítics que les han d'aprovar.

Tercera: un planejament d'urbanisme ha d'esser realista. És absurd incloure-hi projectes que en teoria estiguin molt bé però que a la pràctica resultin fantàstics i gairebé irrealitzables. Es fa precís tocar de peus a terra i, sense perdre la visió de futur, programar i establir unes línies d'actuació i uns objectius viables.

Finalment, hem de dir que no volem ni podem entrar en el comentari de temes concrets que desconeixem en els detalls. Hem sentit a parlar d'una via de circumval·lació, d'obertura de nous carrers, de possibles punts d'ampliació del clos urbà, etc. etc. Segurament ens haurem de manifestar sobre aquests i altres aspectes de les Normes, però per ara no tenim elements de judici suficients per emetre una opinió fonamentada.

El tema queda obert i no cal dir que les pàgines de la nostra revista estan obertes a totes les opinions, queixes i suggeriments dels interessats.

Bolletí de l'Obra Cultural d'Algaida
 Revista mensual. D.L.P.M. 495/80
 Domicili: Rei, 1. Algaida.
 Imprimeix: Tirrena, SA. Manacor
 ES SAIG només es responsabilitza de
 l'Editorial.

Dirigeix: Delfi Mulet
 Administra: Directiva de l'Obra Cultural
 Mecanografia: Mireia Mulet i Guillem
 Vanrell
 Col·laboren: Pere Mulet, Joan Trobat, Joan
 Mulet, Biel Bibiloni, Biel Sastre, Miquel
 Fiolet, Xesc Oliver, Víctor Andreu, Víctor
 Mulet, Miquel Serra, Antònia Ma Mulet,
 Catalina Martorell.

CALAIX DE SASTRE

DEL CID ALS DINOSAURES

El Cid Campeador és un dels personatges que emplena el cove dels meus mites escolars. Com no havien de meravellar-me les proeses de l'heroi si ens deien que era capaç de guanyar batalles després de mort! Una lectura recent, "A peu per l'Alt Maestrat", de Josep M. Espinàs, m'ha descobert la gran ironia que hi ha darrera d'aquelles paraules.

Un dels pobles castellanencs trescats per l'escriptor caminador té -tenia l'estiu de 1990- per nom oficial Vilafranca del Cid. En sentir-lo, el nom, un servidor, sense dubte de cervellera massa voladissa, s'imagina aquell indret encara ple de ressonàncies de les aventures del Cid, la seva espasa i el seu cavall, encaçant els moros que fugen aterrits. Quan resulta que això de Vilafranca del Cid és: una falsificació històrica, una castellanització aberrant i un regal indecorós.

Falsificació històrica, perquè quan la vila fou fundada ja feia més de cent anys que el Cid era mort. És una castellanització aberrant de la forma originària Vilafranca del Saït -que més tard seria Sit- perquè "saït" és una paraula d'origen àrab que vol dir "senyor", i aquest senyor era el fundador de la vila, que res no tenia a veure amb el Cid. I és un regal indecorós perquè fou el premi que els Borbons -no en feien cap de bona, eh!- concediren a Vilafranca pel fet que en la Guerra de Successió el poble, que no és beneit, s'havia posat a favor de la casa d'Àustria i, per tant, a favor d'ell mateix.

Vists el rigor i la seriositat amb què assignen malnoms, la cosa és, senzillament, per posar-se a tremolar. Potser el sit Spielberg només volia fer una pel·lícula de dinosaures, però el cert és que ha provocat la resurrecció miraculosa d'aquelles bestiotetes. A més, la ciència actual no té fronteres i, amb una operació quirúrgica d'èxit sorprenent, ha aconseguit reduir la ferocitat i la grandària dels animalots a unes mides molt casolanes. Simpàtics i encantadors, els nous animalons de companyia ja han començat a invadir-nos tots els racons, sobretot els de la butxaca.

Diuen que Mallorca és una fira en què tot ho tenim venal. Com fer que els pobles de l'interior també participin del festí, vet aquí el problema. Pel que respecta a Algaida, algú ja deu haver pensat que la troballa del director de cinema americà no podia ser més oportuna. Amb una política comercial adequada, el nostre *Jurassic Park* de Son Gual ha de rebre centenars de visitants, incloses les pertinents excursions escolars i de la tercera edat.

L'eslògan de la campanya és d'una evidència casi infantil. Però atenció, que del "Algaida de los dinosauros" al "Algaida de los pitos largos" o al "Algaida del Felipe Carlos" només hi ha una passa. Perquè la teoria de l'evolució és, encara, un enigma per resoldre.

En Calaix Desastre

M'HAN DIT QUE DIUEN

Durant aquest passat mes d'octubre tot el poble ha comentat un tema ben preocupant per a la majoria: la revisió del cadastre d'Algaida. N'hem sentides de tot color, però el que està clar són dues coses: en primer lloc, la gent està preocupada, molt preocupada, per l'increment dels valors cadastrals; i en segon lloc, la confusió creada ha estat grossa. I s'explica aquesta confusió si, a més de les notificacions cadastrals, la gent ha rebut les notificacions del pagament de les contribucions urbanes del 93, que enguany també han canviat el sistema. Una cosa està clara, deia un: haurem de pagar, i de cada any més i més... fins que ens cansem o no tenguem doblers per pagar.

Seguint amb el tema del cadastre, un trobava que el nostre Ajuntament havia tengut molt de coneixement aplicant només el 0'30% d'impost. El perill està en què es pot arribar fins a l'1%, i amb els valors cadastrals que han posat, serà un sistema molt fàcil per a un proper Ajuntament recaptar més doblers: aplicar un tipus més alt, i a pagar. També ens hem de començar a mentalitzar que deixar una casa en herència serà de cada dia més car, serà com si l'hereu la compràs, un poc més barateta que a preu de mercat, però haurà de pagar molt.

És una llàstima haver de parlar tant de doblers, però és un tema que preocupa a tothom, i del que tothom en parla. És clar que també és temps de matances, i la gent ja ha començat a fer foc i a torrar botifarrons, ventresca... i un parell d'olives trencades, ben aspres, i un bon tassó de vi, premsa sobretot,... Les coses no es veuen tan negres. Perquè encara hi ha molta gent a Algaida que fan matances, tradició que semblava s'havia de perdre del tot, però que segueix ben viva entre nosaltres els algaidins.

Matances, esclata-sangs, tords... ara és una temporada gastronòmicament ben atractiva, sobretot si agrada aquest tipus de menjar, que demana un bon vi novell... Això sí, pels que tenen problemes de sang espessa, àcid úric, colesterol, etc. etc. Aquesta tradició dels sopars, deia un, no s'acabarà per ara, a Algaida, ja que els més joves n'han après aviat, i són molts els que han cercat una caseta o una portassa per fer sopars i bulles. Bé, basta veure els futbolistes més joves: el bon ambient que hi ha entre ells i els pares és degut en gran part, comentava un que hi participa, als sopars que fan de tant en tant. Fins i tot han ginyat el batle perquè els faci una espècie de "barbacoa" al camp de futbol per no haver d'anar molt enfora.

Ja ho vàrem sentir el dia de Sa Fira, i ara ho tornarem a sentir el darrer divendres d'octubre: els venedors d'olives diuen que no tornaran a Algaida ja que a penes en venen: la producció local d'olives ja és suficient. Ja fa un parell d'anys que molta gent ha sembrat oliveres joves o ha arreglat les que tenien oblidades i mig mortes, i ara es veu que han començat a produir, i ja hem sentit un grup que vol cercar un lloc per posar-hi una tafona comunitària per fer oli per a tot el poble.

Els caçadors estan un poc a l'expectativa dels tords, enguany; hi ha qui està ben empipat, perquè qualque dia ha vist i sentit arribar molts de tords, i no els ha pogut caçar. Ara, el que hem sentit comentar és que n'hi ha hagut que han fet poc cas de la prohibició, i ja han fet un parell de bones caçades, i això fa mal d'ulls i empenya molt.

L'any passat mig poble parlava de les obres del clavegueram i aigües,... i ara en parla l'altre mig. Pels carrers de Palma, Quarterada,... fa un mes que es queixaven de la pols i ara que ha plogut troben que el fang és insuportable. Pel que sembla, les tuberïes que se n'han de dur les aigües brutes ja estan ben avançades i a lo millor no estarem tant de temps com la gent pensava a veureu-ho funcionar. El que

molts no tenen gaire clar és el tema de l'aigua: quan tot el poble tengui comptadors, no creuen que l'aigua basti per a tothom.

Hi ha tantes coses que preocupen la gent, i coses importants per la vida i l'economia algaidina (cadastre, contribucions, aigües brutes i netes, impostos sobre l'aigua, etc. etc.) que el tema de les Normes Subsidiàries sembla un poc secundari; i no ho és gens, de secundari: segurament en parlarem, i molt, dins pocs mesos, quan s'exposin públicament.

UN SORD

SA FIRA

Sa Fira d'enguany és de les més animades i concorregudes que recordam. Sa Plaça ja s'ha quedat més que insuficient i els firaires ja ocupen tots els carrers del voltant, la Placeta des Sitjar, encerclant tota l'església, a més del carrer Pare Pou i altres. Venedors n'hi havia molts i possibles compradors també. El que ja no sabem és si la relació comprador-venedor va funcionar o si la crisi va pesar a l'hora de triar la fermaça.

Per cert que aquesta paraula s'està perdent. El diccionari Alcover-Moll la defineix com "joia o altre objecte que els enamorats compren a la fira per obsequiar llurs estimades"; la veritat és que a Algaida tenia un significat més ampli.

Fadrí que no entregará
per sa fira sa fermaça
ja pot perdre s'esperança
i en Déu sa confiança
que s'al.lota no el voldrà.

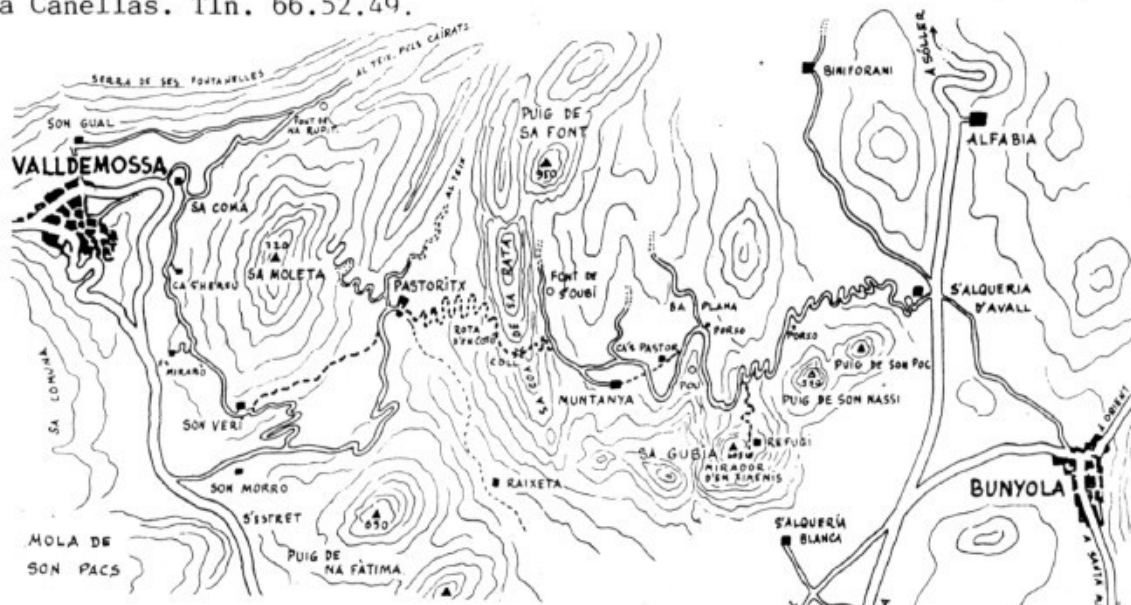
NOTICIARI DE L'OBRA CULTURAL

ACTIVITATS DEL MES DE NOVEMBRE

-Excursió: de Bunyola a Valldemossa per Muntanya i Pastoritx.

Diumenge dia 14 de novembre. Sortida a les 8'30 h. de Sa Plaça. Apunteu-vos a Jerònia Cañellas. Tln. 66.52.49.

Itinerari de la propera excursió.
(Rutes amagades de Mallorca)

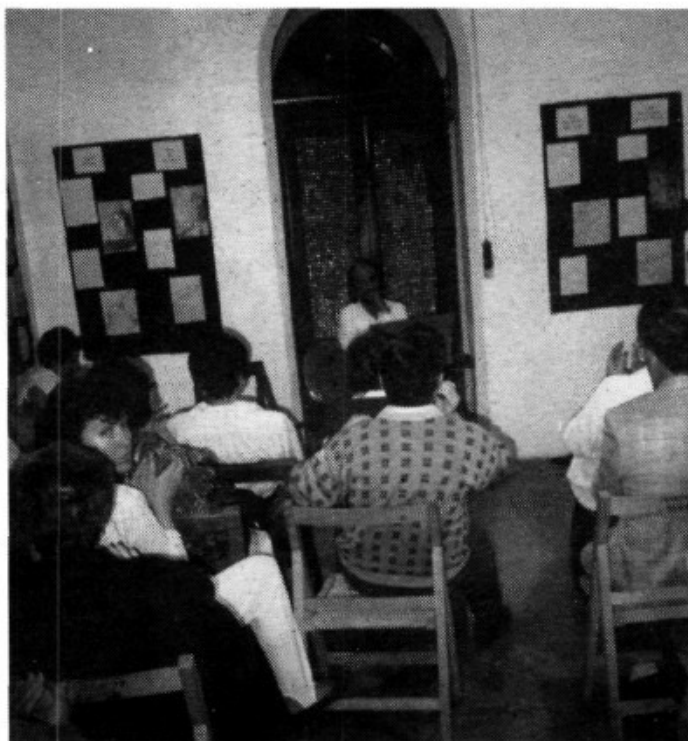
XERRADA

Dins el mes de novembre tenim previst fer una xerrada sobre Bolets de Mallorca, la qual està pendent de confirmació. Si és possible la seva realització ja vos ho anunciarem mitjançant cartells.

ALTRES ASSUMPTES

De l'Assemblea General de socis que celebrarem el dia de Sa Fira cal destacar la incorporació de Jerònia Pou a la Junta Directiva. Benvinguda!

Després de l'Assemblea, sopàrem, i acte seguit el cantautor Josep Francesc Bonnín ens féu un recital del qual hem de fer menció especial d'una cançó sobre Algaida, la qual cosa no resulta gens sorprenent si sabem, com ens va confessar ell mateix, que descendeix d'Algaida, de can Passa-llarga.

El cotxe, el jubilat i el Pla de Mallorca

- Bon dia.
- Bon dia, passi, passi!
- Voldria un cotxe...
- No digui més! Segur que tenim el que vostè necessita.
- ...Hauria de tenir quatre portes, que gastí poc, maleter amb bona cabuda i...
- Just el que tenc aquí mateix. Miri, miri!!
- Sembla bé...
- Com bé, és impecable!! Pensi que era d'un jubilat, només sortia de passeig els diumenges, la resta de la setmana romania en el garatge, ben tractat. És una ocasió única!!
- Bé, bé, bé...El compro.

Ja li han encolomat el cotxe.

D'arguments, sempre n'hi ha per convèncer. Tal pot passar amb el Pla de Mallorca i amb les necessitats de, especialment, de les zones sud-oest de l'illa.

El Pla es pot convertir fàcilment en un parc de serveis de la gran badia i de ponent. Atenció, ningú no ha d'encolomar res a ningú. Cal reflexionar sobre les necessitats i el seu perquè. Cal veure les possibilitats efectives i les realitats sociològiques i de la terra. Hi ha realitats que s'han de defensar, i el Pla les té i moltes. Amb una bona dosi de seny, es pot establir un cert intercanvi d'interessos, cercar una relació respectuosa amb les realitats de cada lloc i l'interès conjunt.

Hem de cercar sortides no per la via fàcil de disposar del que hi ha, aplicant criteris escorats cap a un racionalisme de resultats immediats, sinó que cal tenir visió de futur. Amb un passat tan eloqüent que ara patim com a present, hi ha una exigència de reflexió sobre les causes. Els efectes ja els coneixem, i intentar una acció sobre elles seria tant com perpetuar l'estructura que els ha fet possible i que seguirà produint problemes, si tan sols es fan polítiques parcials.

L'espai, els recursos són limitats, finits. L'equilibri entre potencials és de vital importància. No valen arguments de venedor de cotxes (amb tot el respecte cap a ells) quan allò que està en joc és un sistema de convivència sense dependències que enfrontin i creïn malestar.

VATPLÀ

la problemàtica del Pla

El creixement de Mallorca no ha estat cap exemple de racionalitat. I ara, que ja ens han fet malbé la costa, ens volen fotre el Pla. D'una banda, volen que el Pla sigui la font de subministrament dels recursos necessaris per poder mantenir un creixement absurd a les zones de Palma i de Calvià. D'una altra, hi volen dur, al Pla, allò que troben que molesta les grans concentracions humanes: presó, residus... I finalment, com a culminació d'un procés absurd i aberrant, ara que quasi ja no queden platges per destrossar, ens hi volen dur, al Pla, els hotels, les urbanitzacions monstruoses, els camps de golf. Pensam que és hora de dir: prou! Prou d'irracionalitat i d'especulació destructora. Un parell de milers de mallorquins així ho digueren el passat dia 9 d'octubre a Llubí, on se concentraren per dir: **NO** al transvassament de l'aigua de Sa Marineta, **NO** a l'abocador de residus de Son Nuviot, **NO** a la macropresó d'Inca, **NO** a la urbanització de Cala Petita...

A la llista, hi haurem d'afegir un **NO** a la urbanització monstruosa i camp de golf de Binicomprat? Esperem que l'ajuntament d'Algaida informi detalladament sobre els projectes que, diuen, han arribat a la casa de la vila. I demanem que comenci un debat seriós, profund, sobre quin és el model de poble que volem per al futur. En aquest sentit heu d'entendre tota la informació que podeu llegir a continuació: com una contribució al debat que reclamam. I, a més, ja hi prenem posició: trobam que traslladar al Pla el model de desenvolupament de la costa seria un error greuíssim. Perquè en el moment de la discussió no partim de zero. Esperem que experiències ben properes serveixin per poder extreure'n conclusions.

Us oferim el manifest que els organitzadors llegiren a la festa de Llubí. A la celebració, hi tengué una participació destacada el nostre amic Gabriel Janer Manila, el parlament del qual també trobareu en les pàgines que segueixen.

MANIFEST DE LA FESTA DE LLUBÍ

Les coordinadores en defensa de: Cala Petita, Son Nuviot, les aigües de Llubí i Sencelles, la Unió de Pagesos de Mallorca i el GOB ens hem unit per fer un crit a Mallorca i alertar la gent davant la situació a què volen abocar-nos els notables d'aquesta terra.

I ens hem unit perquè la nostra problemàtica és la mateixa. Si urbanitzen Cala Petita o qualsevol altre lloc, destrossaran una terra que llevaran a la pagesia, és necessitarà més aigua que no tenim i s'originaran més fems que augmentaran el problema de la seva eliminació.

I volem fer saber als nostres notables que nosaltres també som aquí; perquè ells sols tenen present dues coses: intentar resoldre els problemes que genera el monocultiu del turisme i els que sorgeixen a les terres que es divisen des del campanar de la Seu.

I aquest localisme brutal, aquesta insolidaritat ha arribat a un extrem tal que al Pla de Mallorca no tenim cap hospital, ni cap institut, ni cap Escola Universitària, ni llocs de treball i fins les xarxes de comunicació estan deixades de la mà de Déu quan a tota la costa, a Palma, a Calvià i fins al Raiguer s'hi gasten milers de milions per adecentar-les.

I s'ha arribat a tal punt d'insolidaritat que ara es penalitza i tot viure al Pla. Quan Palma, Calvià i tota la costa disposen de xarxes de clavegueram, aigües netes, carreteres i s'han permès fins i tot un luxós pla d'embelliment, per a nosaltres no hi ha doblers i ens creen un consorci d'aigües per pagar les obres nosaltres, a més dels impostos de la resta dels ciutadans. També ens faran pagar les obres de les carreteres que uneixen els nostres pobles si les volem arranjades?.

Perquè nosaltres patim una doble o triple insolidaritat, la dels usurpadors de Madrid, la dels ploradors oficials del Govern Balear i del Consell Insular de Mallorca que no saben defensar el que és nostre i la dels urbanitzadors i especuladors que sí saben defensar els seus interessos, promouen la insolidaritat i devoren tot el que els fa nosa.

I aquests grups de pressió tenen mitjans de comunicació al seu servei i diuen que nosaltres som insolidaris. Si demanam Cala Petita verge, si demanam el control dels aqüífers, si demanam la reducció dels residus en origen, el reciclatge i la no-incineració, en una paraula, si volem una administració eficaç dels béns naturals és perquè som solidaris, i ho som no només amb la gent que ara viu a Mallorca sinó també amb la que hi ha de viure en el futur.

Però perquè hi hagi una administració eficaç dels béns naturals és necessari que els que tenen el poder en aquestes illes governin. Necessitam i exigim un govern per a tots, no ploradors, ni al·lots que es passen les culpes uns als altres, ni representants a festes socials, sopars o pujades a Lluc. Necessitam governants que acabin ja de plorar perquè se'ls assecarà el llagrimer, i exigeixin el que és nostre, que entenguin que el Pla és Mallorca i no és la Mallorca de calçons amb bufes, rebosillo i flor d'ametller, és la Mallorca viva i amb la voluntat ferma de continuar vivint.

És perquè aquests governants que malgasten, ploren i no governen sàpiguen que som i serem aquí, que hem convocat aquesta festa i ens hem unit, perquè junts tendrem més força. I sabem que la gent de Ciutat està amb nosaltres, no volen la nostra destrucció, són els nostres veïnats que varen haver d'anar a Palma perquè aquí no hi ha feina, ells saben que no és solució endur-se'n l'aigua sense control perquè acabarà salinitzada com tots els pous que ha explotat EMAYA, ni volen que embrutin la terra, la nostra terra, amb cendres tòxiques, ni volen més ciment a la costa. En una paraula, no volen que el govern de Madrid, el Govern Balear i el Consell Insular de Mallorca amb l'ajuda de la Mancomunitat de Pla ens converteixin en el tercer món de Mallorca.

I fixau-vos que pocs dels responsables de tot això són ciutadans, són gent del Pla o de la muntanya que el primer que han fet ha estat oferir la seva terra per interessos personals i per no saber ni voler governar en bé de tots. Aquests són el vertader perill per a nosaltres, que no facin demagògia desviant cap a la gent de Palma el que va dirigit a ells.

Per això hem volgut que dos mallorquins molt representatius i coneguts, un, ciutadà perquè la seva feina li ho exigia però ben arrelat al Pla, veïnat nostre en una paraula, i l'altra de Ciutat de tota la vida i amiga del Pla i de tota Mallorca, fossin la nostra veu.

I han acceptat, han fet ben seva la nostra lluita i ens fan costat. Un és amb nosaltres avui dissabte i posarà els seus mots i la seva veu al manifest que ara llegirà : Gabriel Janer i Manila. L'altra, per motius professionals, no hi pot ésser present, però nosaltres hem elegit una cançó seva, amb lletra retocada per a l'ocasió, per cantar-la tots plegats i perquè ens serveixi d'injecció de força per continuar endavant. És "Aigo". Ja sabeu doncs qui és: Maria del Mar Bonet.

Sols ens queda dir públicament: Gràcies Maria del Mar Bonet, gràcies Gabriel Janer Manila.

I gràcies a tots vosaltres per haver vingut avui aquí. Esperam trobar-vos de bell nou dissabte a la festa. Ajudau-mos:

DEFENSEM EL PLA!

Pregó de Gabriel Janer Manila

Amics i companys:

Tots els que anit som a Llubí, llubiners alguns, d'altres venguts de Vilafranca, de Petra, de Sineu, de Manacor, de Sencelles..., som gent del Pla, bona gent pagesa, disposada a no doblegar-se davant aquells que voldrien fer-ne del nostre paisatge el femer de l'illa i endur-se'n l'aigua -l'aigua transparent dels nostres pous de vena- cap a altres indrets on els és necessària per a l'especulació persistent a què han sotmès la terra -la terra viva dels sementers-, els pinars, les garrigues, les cales... Quina casta de societat és aquesta que no sap fer altra cosa més que vendre el propi país -alguns, els més radicals, potser en dirien la païssa pròpia- pam a pam a preu fet, abocada a l'especulació i al negoci brut? Volem que no s'enduguin l'aigua de sa Marineta. Que no la s'enduguin. Que no ens la prenguin. Us enrecordau d' "En Gostí Lladre", una vella rondalla que Mossèn Alcover va sentir contar a l'amo Antoni Vicens Santandreu de son Garbeta? Un dia, en Gostí, en advertir-lo sa mare que ja era ben hora de prendre un ofici, li va respondre que volia esser lladre:

"- Lladre vui esser, i lladre seré!

- Però, què vol dir lladre? -exclamà sa mare-

- Vol dir que ho vui esser, i foris.

- Però, qui ha vist mai esser lladre?

- Ningú hi ha qui no ho haja vist. Ja és més bo de fer veure lladres, que no veure'n: no hi ha altra cosa pel món. A on hi ha un altre ofici que tenga más pressa? Sabeu que és de descansat!... ell només costa es predre!

- Però los agafen i los posen dins sa presó!

- Només agafen es beneits, es qui roben poc! Robau molt, veureu com no vos aplegaran.

- Però -digue sa mare, finalment, desesperada- i no podries esser capellanet?"

A sa mare li va caure tan avall tot allò, que sentí les ales del cor que s'acopaven, i no pogué dir res pus, i va rompre en plors. Acudí a contar-ho a un cunyat seu i li digue que l'hi enviàs, per veure si el faria entrar "p'es cavat". L'oncle li preguntà quin ofici

volia prendre i en Gostí es reafirmà amb la decisió d'esser lladre, perquè aquesta "és -diu- sa carrera més retent!"

Mossèn Alcover ens explica que l'oncle quan el va sentir "tenia unes ganes ferestes de rompre en galletes, batcollades i coces!" Probablement, les mateixes ganes que sentim la gent del Pla -galletes, batcollades i coces- en veure que se'n volen endur l'aigua de sa Marineta, que volen fer un abocador de fems a Son Nuviat, que volen urbanitzar Cala Petita. No ho oblideu: galletes, batcollades i coces. I si voleu que continuem en l'ús del lèxic de Mossèn Alcover, hauria de dir que ens peguen ganes de "repartir a l'uf nesples, serves, cireres, castanyes, cebes, matafolades, xisclets, galletes i tota classe de bescuit". Que no la s'enduguin.

És cert que tenim molta feina per fer: les campanyes de sensibilització destinades a aconseguir l'estalvi de l'aigua i a racionalitzar-ne el seu ús, la reutilització de les aigües depurades, la reducció de les pèrdues que es produeixen a través de la xarxa de distribució; i la lluita persistent.

Hem de saber que l'aigua és un bé escàs, però un bé públic que no pot estar -no podem comportar que estigui- al servei dels interessos d'una minoria. No volem que s'en faci especulació, de l'aigua. I volem que es controli rigorosament el seu ús. Demanam: que es prohibeixin els jardins impropis de la Mediterrània, perquè en consumeixen en excés, que no s'autoritzin més camps de golf. És necessari evitar una mala gestió dels recursos hidràulics i hem de demanar

comptes als poders públics, perquè l'aigua és -hauria d'esser- un bé que no es pot malgastar. No volem l'abocador de residus de Son Nuviet. Contra els depredadors, contra els que arribarien a fer de Mallorca un desert, la gent del Pla aixecam ponts de diàleg, perquè les nostres propostes condueixen al diàleg i a l'enteniment. Però també impliquen una concepció del món, unes formes de viure que reivindicam contra la poderosa i esquizofrènica febre del consum, contra la mediocritat. Contra els depredadors del paisatge, de la llengua, de la vida proposam la via del diàleg. No ens seria difícil amollar

els dimonis, els dimonis del Pla amb la barrota: el dimoni de Montuïri, el dimoni d'Algaida, el dimoni de Petra, que diuen que és el més lleig de Mallorca, els dimonis de Manacor a fi que -galletes, batcollades i coces- els donassin un encaç. Les nostres volen ser, emperò, les vies de la intel·ligència i del diàleg. Contra la presunció i l'egoïsme. M'atreviria a dir que ni el sexe ja no és sovint una forma de plaer, sinó una manera de reforçar la vanitat.

Que no la s'enduguin, l'aigua. Que no ens aboquin a Son Nuviet els residus del fems. Que no urbanitzin la Cala Petita. Fa molts d'anys, aquella poetessa que cantà bellament la vida pagesa -Maria-Antònia Salvà- expressà en un poema entranyable "el be de l'aigua", que procura la vida:

No sabrà el bé de l'aigua quin bé sia
el qui en terreny secà no haurà viscut,
i veient-la minvar dia per dia
no haurà petit l'eixut
del camp quan no vol ploure...

Avui, tots sabem que el proveïment d'aigua de bona qualitat va unit al nivell i a la qualitat de vida d'una col·lectivitat humana; per això és que és necessari defensar-la de l'especulació amb tota força, amb aquella força que la gent forana, sovint resignada i conforme, ha sabut treure's a vegades de la sang.

Gabriel JANER MANILA

Llubí, 9 d'Octubre de 1993

ses Escoles

Tot just començat el nou curs escolar 1993/94, la Reforma Educativa introdueix, de bell nou, algunes modificacions en l'organització pedagògica del nostre Centre. Desapareix el Cicle Mitjà d'EGB com a estructura orgànica i els antics 3r i 4t queden englobats en l'anomenat Segon Cicle d'Ensenyament Primari, una de les novetats del qual és la impartició de l'idioma Anglès. El 5è, conjuntament amb el 6èA i el 6èB, formen, de manera provisional, un Cicle intermedi entre l'Ensenyament Primari i el Cicle Superior d'EGB.

Els distints centres educatius van assolint autonomia a mesura que concreten els seus propis Projectes Curriculars i Educatius, projectes que són els instruments claus perquè la Comunitat Educativa pugui conformar la seva pròpia manera d'entendre l'educació. En aquests primers mesos, al nostre Centre treballam en el projecte del PCC per a Educació Infantil i en el 2n Cicle d'Educació Primària, al mateix temps que, com a resultat de l'experiència i de l'avaluació realitzada, introduïm modificacions al PCC de 1r Cicle d'Educació Primària, que ja funcionà durant el curs passat. Cal recordar que el PCC és obert, revisable i adaptable en tot moment a les necessitats del Centre.

Referent al Projecte Educatiu de Centre, hi continuarem treballant. Intentarem d'arribar a acords els pares, els mestres i la resta de la comunitat educativa per tal de poder dur endavant aquest Projecte. El curs passat ja es van començar a discutir alguns punts referits als trets d'identitat del Centre.

Una destacada novetat per al present curs escolar és que comptam amb la valuosa col.laboració de Ferran Ribot, Director de l'Equip Psicopedagògic de la nostra zona, que ens ajudarà a posar en marxa diversos programes: Tècniques d'Avaluació, Atenció a la Diversitat, Acció Tutorial..., a més de suposar un reforç a l'hora de planificar l'elaboració dels diversos Projectes de Centre. En principi, i durant el present curs, hem començat a treballar en : ACCIÓ TUTORIAL I PROCEDIMENTS I TÈCNIQUES D'AVALUACIÓ. Pensam i desitjam que totes aquestes accions seran beneficioses per a una educació més qualificada per a tots els nostres alumnes.

Pel que fa referència a l'estructura organitzativa del nostre Centre, cal destacar els distints òrgans amb que comptam, i que són els següents:

CONSELL ESCOLAR

President	GABRIEL VICH MIRALLES
Cap d'Estudis:	JOAN MONSERRAT SASTRE
Representants dels Mestres	FRANC JAUME I VICH AINA MARIA VIDAL ADROVER Ma. DOLORS DURAN JIMÉNEZ MIQUEL MUNAR CAPELLÀ
Representants dels Pares	MARIANNE GEISER VON MATT MIQUELA DANTÍ SANSÓ GABRIEL TOUS LLOMPART
Representants dels Alumnes	BARTOMEU RAMIS MULET RAFEL PUIGSERVER POU
Representant de l'Ajuntament	ANTÒNIA ROTGER TOUS
Secretari	ANDREU GELABERT GARÍ

EQUIP DIRECTIU Director: GABRIEL VICH MIRALLES
 Cap d'Estudis JOAN MONSERRAT SASTRE
 Secretari: ANDREU GELABERT GARÍ

COMISSIÓ ECONÒMICA President: GABRIEL VICH MIRALLES
 Secretari: ANDREU GELABERT GARÍ
 Vocal: MIQUELA DANTÍ SANSÓ

Pel que fa referència a les TUTORIES, durant aquest curs escolar han quedat estructurades de la manera següent:

CICLE	NIVELL	TUTOR/A
<u>Educació Infantil</u>	3 anys	FRANCISCA BARCELÓ TOMÀS
	4 anys	MARIA ENSENYAT FONT (Coordinadora)
	5 anys	Ma DOLORS DURAN JIMÉNEZ
<u>Primer Cicle de Primària</u>	Primer	FRANCISCA CAPELLÀ MULET (Coordinadora)
	Segon	AINA MARIA VIDAL ADROVER
<u>Segon Cicle de Primària</u>	Tercer	MIQUEL PONS NOGUERA (Coordinador)
	Quart	JOANA BALAGUER GALMÉS
<u>Nivells 5è i 6è</u>	Cinquè	JOAN MONSERRAT SASTRE
	Sisè	6èA: FRANC JAUME I VICH 6èB: MIQUEL MUNAR CAPELLÀ (Coordinador)
<u>Cicle Superior d'EGB</u>	Setè	SOL PALMER VALLEJO
	Vuitè	ANDREU GELABERT GARÍ
Professor d'Educació Física:		FERRAN MORELL ALDAZ

Quant a l'aspecte material, cal destacar que s'han realitzat dues millores molt importants:

-Per una part, la instal·lació d'un sistema de calefacció, tant per a l'edifici de l'Escoleta com per a l'edifici de l'Escola gran, i que és quasi a punt de posar-se en funcionament. El MEC ha estat l'encarregat de subvencionar aquesta millora.

-Per altra, s'ha instal·lat un completíssim parc infantil al pati de l'Escoleta, que ha omplert d'alegria i d'il·lusió els infants més petits del Centre. El seu cost ha estat sufragat per l'Ajuntament.

Abans d'acabar volem agrair i al mateix temps continuar demanant la col·laboració de totes les Institucions i Entitats del poble que, d'una manera o d'altra, puguin, a més d'incidir en l'educació, contribuir amb nosaltres, tal com va passar el curs passat, a fer una Escola més oberta i més arrelada al nostre entorn i poder així, entre tots, dur a terme la difícil i delicada tasca de la formació dels nostres alumnes.

GABRIEL VICH

NOTICIARI

CONCERT DE SANTA CECILIA

Diumenge dia 28 de novembre l'Orfeó Castellitx i la Banda de Música d'Algaida celebraran la diada de santa Cecília, patrona dels músics.

El programa d'actes és el següent:

- A les 11:00 se celebrarà la missa acompanyada musicalment pels integrants de l'Orfeó Castellitx, dirigits per n' Antoni Mulet.
- A les 12:00, després de realitzar el muntatge i la col·locació de la Banda, aquesta oferirà un concert amb el següent repertori:

1. "L'entrà de la Murta" de S. Giner.

2. "Rei-na" de J. Gonzalo Gómez.

Solistes: Francesca Maria Vanrell i Damià Molada.

3. "L'arlessienne" (minuette) de Georges Bizet.

Solista: Maria Francesca Osuna.

4. "Apunts Simfònics" de J. Gonzalo Gómez.

Narrador: Bartomeu Salas.

Director: Emili Robles.

- Finalment l'Orfeó Castellitx i la Banda de Música d'Algaida interpretaran conjuntament el següent programa:

1. "Nocturns" de W.A. Mozard. (Cor i tres clarinets).

2. "Castellitx" de Pere Joan Vanrell (Cor i Banda).

PARROQUIA DE SANT PERE I SANT PAU

Catequesi.

Dilluns a les 17:15: II-III-IV-V d'EGB.

Divendres a les 17:00: I d'EGB.

Divendres a les 21:00: II-III de Confirmació (Cada quinze dies).

Dissabte a les 10:30: I-II-III-IV-V d'EGB si no hi han pogut assistir dilluns.

Dissabte a les 20:30: VI-VII-VIII d'EGB.

Dissabte a les 21:00: I de Confirmació.

Dissabte a les 21:30: Grup Esquella.

NOU PARC INFANTIL A S'ESCOLETA

A les pàgines de "Ses Escoles" donam constància escrita del fet que els nostres infants disposen d'un nou parc infantil on passen bones estones de joc i d'alegria. Aquí us en donam constància gràfica.

GRUP D'ESPLAI "BUROT"

Aquest mes vos contarem i comentarem unes quantes coses..

Començarem per sa Fira: el grup d'Esplai va muntar un "xiringuito" davant can Mulet, on es venia coca, begudes i les noves camisetes temporada tardor-hivern de l'esplai amb els nous colors blau i grana, per guanyar doblers a fi d'ajudar que l'esplai vagi millor.

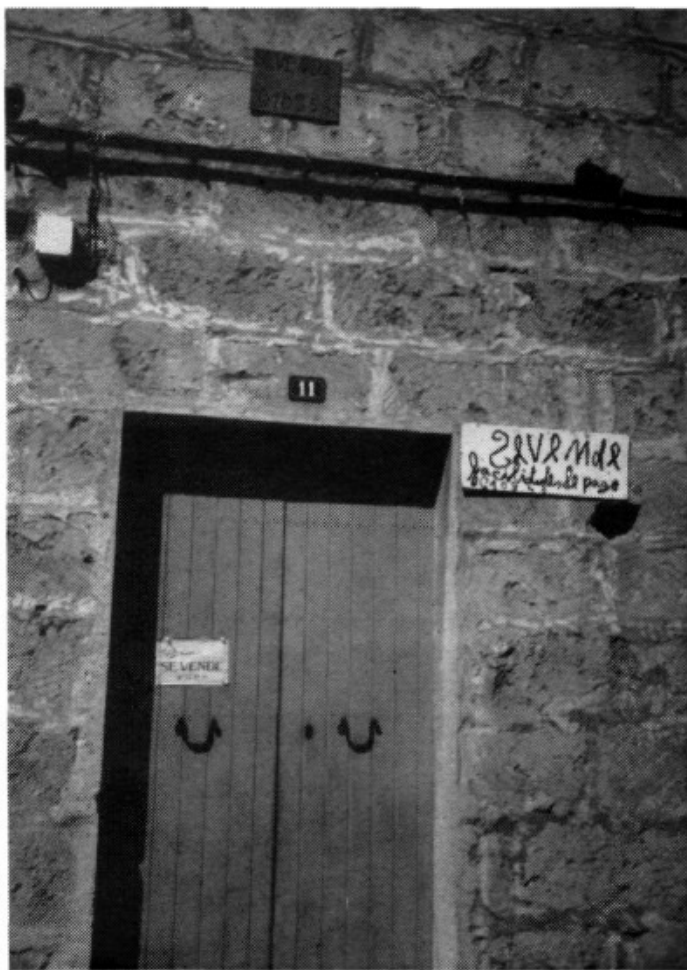
Una altra cosa que vos hem de dir és que per fi hem aconseguit un local amb les condicions mínimes per poder practicar les nostres activitats; es tracta de Ca Ses Monges. I per això hem de donar les gràcies a Antoni Riutort, Sor Sofia i les Monges Agustines.

Una sèrie de monitors han començat uns cursets que realitza el GDEM per tenir el títol de monitor i més experiència a l'hora d'educar els nins i nines culturalment i socialment.

Si ens voleu ajudar a que l'esplai vagi millor, podeu comprar les nostres camisetes posant-vos en contacte amb qualsevol monitor.

CRISI?

Vivim actualment immersos dins una molt profunda, qui ho dubta?, recessió econòmica, on les ganes de vendre sembla que guanyen la partida a les ganes de comprar. Aquesta fotografia n'és un bon testimoni gràfic i curiosament per triplicat.

PLUVIOMETRE

El passat mes de setembre varen ploure 58'1 litres. L'octubre ha estat encara més generós. Fins dia 29 havien plogut 87'1 litres, quantitat que s'haurà d'incrementar perquè quan escrivim això (dia 30) plovisqueja i les previsions anuncien més pluja per a les pròximes hores.

AGRUPACIÓ FOTOGRAFICA D'ALGAIDA

Divendres dia 12 de novembre l'Agrupació fotogràfica d'Algaida oferirà una projecció de diapositives a l'Ajuntament d'Algaida. Aquestes diapositives se centren en dos indrets: Cuba i la Bretanya francesa.

NOTÍCIES DE L'AJUNTAMENT

PLA TERRITORIAL PARCIAL DEL PLA DE MALLORCA

La Mancomunitat del Pla de Mallorca, a la qual pertany el nostre municipi, en la seva condició d'afectada participarà activament en la redacció del Pla Territorial Parcial del Pla de Mallorca que realitzarà a curt termini el Govern Balear, per ordre del Parlament Balear, segons resolució de vint de febrer de mil nou-cents noranta-u.

Per tal motiu, la Mancomunitat del Pla, la Conselleria d'Obres Públiques i d'Ordenació del Territori, la Conselleria d'Hisenda i el Consell Insular firmaran un conveni amb un pressupost de 35.000.000 de pessetes. Part d'aquests doblers serviran per adaptar els planejaments dels diferents municipis a l'esmentat Pla Territorial.

Els Plans Territorials Parcial, regulats per la Llei d'Ordenació Territorial de Balears, són l'instrument adequat per a l'ordenació d'àrees supramunicipals de característiques homogènies que presenten desequilibris socio-econòmics en relació a la resta de la regió i que necessiten una organització supraestructural i d'equipament de tipus comarcal.

L'objectiu és el desenvolupament social i econòmic de la població inclosa a l'àrea i la millora de la qualitat de vida, compatible amb la defensa del medi ambient.

CRITERIS GENERALS PER A L'ELABORACIÓ DEL PLA

En relació al territori, regularà el dels municipis que conformen la Mancomunitat del Pla.

Quant als criteris per a la Reactivació Econòmica, es pretén aplicar a la comarca les mesures previstes al Llibre Verd de l'Agricultura Balear, en particular a la creació d'indústries de transformació de productes agraris i a la seva comercialització.

Estudiarà les necessitats de sòl industrial, comercial i de serveis d'àmbit municipal i la conveniència de polígons per a aquest tipus d'usos, i la seva ubicació.

Fixarà condicions per a la implantació del turisme rural, de l'agro-turisme i del turisme d'esplai.

En relació als criteris generals en matèria d'infraestructures:

Estudiarà la millora de la xarxa viària comarcal per tal d'afavorir l'accés als centres d'atracció sanitària, docent, etc.

Per altra banda, regularà l'aplicació al Pla de Mallorca del Pla Hidrològic Balear, d'estacions de depuració i d'aigües residuals i del Pla Director de Residus Sòlids.

Pel que fa a criteris d'equipament social, regularà la construcció de Vivendes de Protecció Oficial i d'equipaments docents, esportius, de serveis socials, etc., analitzant les mancances a nivell municipal i supramunicipal.

NOTÍCIES DE L'AJUNTAMENT

En relació als criteris medio-ambientals:

Assenyalarà sòls d'usos agrícoles i forestals. Definirà els paràmetres urbanístics necessaris per a la construcció a sòl rústic.

Estudiarà la convenència i possibilitat de definir parcel·les per al foment de l'agricultura biològica i contemplarà el compliment de la Llei d'Espais Naturals.

Per al desenvolupament del Pla Territorial Parcial als Municipis del Pla, els pobles que conformen la Mancomunitat, juntament amb la Conselleria d'Hisenda del Govern Balear, han confeccionat un estudi socio-econòmic i de desenvolupament de la Mancomunitat, que ja ha servit per sol·licitar ajudes a l'Administració de l'Estat en relació a que el Pla sigui declarat Comarca d'Acció Especial, la qual cosa facilitaria tota una sèrie d'inversions en matèria d'infraestructura bàsica (pavimentació, voravies, accessos a la població, cementiris, places, etc.). En relació a aquest tema, per l'Ajuntament d'Algaida s'han sol·licitat uns 79.000.000 de pessetes a invertir en els propers quatre anys, essent l'aportació de l'Ajuntament possiblement entre un 5% i un 10% d'aquesta quantitat.

Per altra banda, s'està treballant perquè la Comarca del Pla sigui inclosa dins els Plans i Programes de la Comunitat Econòmica Europea (zona 5B) prevists per al desenvolupament d'aquelles àrees que sofreixen desequilibris i mancances greus en matèria socio-econòmica. A principis de l'any 1994 ja tendrem notícies de la seva inclusió o no.

CEMENTIRI

L'Ajuntament ha dotat la part nova del Cementiri d'enllumenat. Aquesta millora era molt necessària per a la bona utilització d'aquella zona.

S'han col·locat quatre faroles a la part nova del Cementiri i dues dins la part antiga, així com una altra a l'entrada posterior del recinte.

Carta a un ca mallorquí

L'any 1979 el qui vos escriu estava de Manescal Titular de l'Ajuntament de Felanitx. Ara ja no es diuen Manescals Titulars, ni tan sols Veterinaris; es diuen Inspectors de Sanitat, que queda més "mono" i més representatiu de la funció que desempenyam. Ara ja no som Manescal Titular de cap partit ni poble. Després de 38 anys de servir l'Administració, vaig trobar que ja bastava. I encara que em mancassin dos anys per a la jubilació oficial, me'n vaig anar, vaig fotre el camp. No és aquest el moment ni el lloc de contar el perquè de la meua decisió, però sí vos contaré una anècdota que em va succeir durant aquests anys que vaig passar a Felanitx.

Cada any, i coincidint amb les vacunacions contra la ràbia, una persona de Felanitx escrivia una carta al setmanari local desbarrant contra aquesta vacunació: que no importava fer-la, que no n'hi havia de ràbia, que érem uns lladres perquè cobràvem massa, etc. etc. Com que no li fèiem punyetero cas, l'home va filar i va escriure una glosa firmada per "Un dels afectats" on deia en vers més o manco el mateix que deia en prosa.

No record ben bé tot quant deia, però sí que començava declarant que era un ca mallorquí que ja estava vacunat i que ja podia mossegar perquè ja havia pagat. Deia una cosa així, no m'hi faig molt enfora.

Aleshores se'm va encendre la bombilleta de la inspiració i li vaig contestar amb la Carta a un ca mallorquí que vos transcriu tot seguit i que es va publicar al "Felanitx".

Mai es Ca mallorquí va contestar la meua carta. Però tampoc mai més aquella persona va escriure cartes contra la vacunació antiràbica ni contra els manescals que la fèiem.

Carta a un ca mallorquí

S'altre dia va caure en les meves mans un exemplar del setmanari FELANITX i amb gran sorpresa vaig veure que havies estat capaç de fer una petita però saborosa glosa sobre la vacunació dels cans contra la ràbia en aquest Municipi, que s'està duent a terme aquests dies.

T'assegur que som Manescal perquè m'agraden molt els animals; però també d'assegur que si hagués pensat que un dels meus clients, un només, hagués estat capaç d'escriure tal cosa, hauria estudiat la carrera amb molt més interès.

Ara m'agradaria aclarir-te certs punts que parèix no has acabat d'entendre. En primer lloc t'he de dir que aquest preu, que tants de maldecaps te dona, no el m'he trèt jo de la mànega, com si jo fos un màgic. Nosaltres no som ningú per dir: engüany, com que tot ha pujat, cobrarem això. No amic meu. Els preus nos vénen donats pels de dalt, pels qui nos comanden, i no en podem cobrar uns altres. I ben pensat, tampoc no són tan exagerats comparat amb lo que val tot avui en dia.

Te posaré uns exemples i així ho entendràs millor. S'altre dia se va rompre un encalentidor d'aigua que tenim a ca-nostre per dutxar-nos. Per ventura no ho entendràs molt en això perquè els cans no vos voleu rentar més que en s'estiu quan l'amo vos tira dins la mar. Bé idò, va venir un senyor a mudar «s'aparaço». En mitja hora va estar llest: Mil duescentes pessetes i fora parlar-ne més. El fill per enxufar estava també fotut; va venir un altre senyor, va posar un metre de fil, i perquè era amic meu, setcentes pessetes, i fora parlar-ne més. Tenim un llit que en lloc de somier té unes posts. Com que se n'havia romput una la vàrem voler canviar; va venir un altre senyor, nos va clavar un post nova amb quatre claus; mil quatrecentes deu, i fora parlar-ne més.

T'en podria contar molts més de casos com aquests; però com diuen els forasters «para muestra basta un botón» —esper que entenguis el foraster—, i pensa també amb allò que deia el meu padrí: «Un ca, sempre és car, encara que sigui cussa».

Me dius que ets un ca mallorquí, i jo no sé si deus ésser un ca de bestiar, un ca mé, un ca bufó, un rataret o un bord; però siguis de la raça que siguis, és igual. Tots els de la teua espècia estau exposats a agafar aquesta malaltia tan terrible que és

la ràbia. I amb la llestó que tú hem demostres, no crec que siguis dels qui estan contents quan es mor una persona rabiosa perquè un de veltros l'ha mossegada.

Record que fa molts d'anys, a Sóller, un germà teu, va mosegar un nin. Per descuit del encarregat de l'Escorxador, aquell ca va fugir i no el varen poder observar com està manar. Aquell ninet, que era fill del mestre del poble, es va morir rabios i al manescal el varen asseure al banc dels acusats. Un altre cas, a Ciutat, un picapedrer tenia un moix que va mossegar un fill seu. Aquell pobre infant es tornà rabios i el tenien fermat damunt el llit i li deia a son pare: «no t'acostis que et mossegare».

Només fa dos anys que a Málaga, un altre parent teu va mossegar l'amo, que era metge. Com que aleshores s'havien donat alguns casos de ràbia, el metge va començar el tractament preventiu; però a mitjan lloc va dir «el meu ca no té ràbia» i no es va tractar més. Pocs dies després es morien tots dos rabiosos.

Amb tot lo que t'he dit, crec que seguiràs fent bon ús de la teua intel·ligència i te vacunaràs cada any, costi lo que costi; i a més que no ets tu el qui pagues, sinó l'amo. I si aquest és capaç de gastar-se molts més doblers en qualque bauxa, ben just és que qualque duret sigui per

estalviar-te el perill de tornar rabiosos. Si això et succeís, començaries estant molt nerviós; tornaries guer, tendries picor per tot el cos fins a mossegar-te a tu mateix i fer-te nafres; menjaries fustes, palla, buines i tendries la boca plena de saliva que no te podries enviar. Fugiries de ca-teva mossegant tot quant trobaries, homes o animals. Lladraries com un llop i finalment quedaries paralític del tot i et moriries, tú i totes quantes persones o animals haguessis mossegat.

A la segona estrofa del teu glosat dius que hi ha molt de cans de forasters amollats, sense collar ni cadena, etc. etc. D'acord que hi ha molts de cans amollats que no fan més que molestar i fer naufrag; però, ¿estàs segur que són tots de forasters? No amic meu: jo crec que n'hi ha tants o més de felanitxers que de forasters. I contra això sí que s'haurien de prendre mesures ben sèries, perquè és una vergonya. Casualment, en el mateix número del setmanari on venia publicat el teu escrit, duia la referència de la sessió de la Perma-

nent de l'Ajuntament, i allà veuràs com el Regidor Cosme Oliver demanà que es fes complir amb rigor tot lo que està manat sobre cans amollats. Si jo li hagués pogut bufar a l'orella a aquest regidor, li hauria dit que a més d'això, que està molt bé, l'Ajuntament s'hauria de preocupar de fer una relació ben feta del nombre de cans de la Vila; perquè no és just que uns propietaris tinguin el ca ben arreglat, amb les vacunes i documents que toquen, amb collar i cadena i fins i tot amb moral, i uns altres molt més nombrosos els tinguin sense res i quasi sempre amollats perquè visquin com puguin. Perque, ¿saps quants de cans vacunam en tot el terme? Idò damunt uns trecents, ¿i no creus que n'hi deu haver prop de quatre mil? Sense comentaris.

Aquí confidencialment te diré quin és el meu pensament. Jo crec que la vacunació dels cans, com la vacunació de les vaques contra el mal de potó, les escoles pels infants, etc. etc., tot això hauria de ser gratuït, donat el caràcter de benefici pú-

blic. ¿No es fa així amb les vacunes de la paràlisi infantil, de la cucurutxa, dels estribos, que diuen els pagesos? Ara bé això duria una modificació total de les estructures actuals, humanes i socials, i no crec que encara estiguem ben preparats baldament el nou vestit democràtic que hem estrenat fa poc.

I ara acab i m'hauries de perdonar perquè he fet un poc llarg. M'he engatat escrivint perquè t'he de confessar que és la primera vegada que escric una carta a un ca i no m'en podia avenir.

Firmaré amb el meu nom i llinatges, encara que tu firmassis com Els afectats, deixant-me amb el dubte de si els tals éreu vosaltres, els cans, o els amos dels cans. Aquests se senten més la picada a la butxaca que no vosaltres la punyida de l'agulla.

Queda a la teva disposició el Manescal Titular de Felanitx.

PERE JOAN OLIVER

PENSAMENTS SOBRE ELS SANTIS

Els sants no són necessàriament superdotats.

Esser sant no consisteix en fer coses espectaculars.

Els sants no són homes sense limitacions. Un home sense limitacions no seria un home.

Un sant no és necessàriament una persona molt coneguda.

Un sant és una persona que arriba a pronunciar molt bé la paraula Pare.

Sant és aquell que es pren la tasca d'estimar amb absoluta serietat.

Sant és aquell que viu el Sermó de la Muntanya.

Un sant és una imatge viva de Jesús, el Fill.

El col·lectiu dels sants és un dels que més ha sofert, sofreix i sofrirà.

Els sants no són masoquistes, no cerquen el dolor pel dolor, sinó que estan disposats a sofrir per causa de Jesús i del seu Evangeli.

La creu dels sants és un arbre de mort que dona fruits de vida, perquè és una participació en la creu de Jesús.

Probablement són els sants aquells que han aconseguit un nivell més alt de felicitat. Paradoxes del seguiment de Crist!

L'important no és que l'Església et declari sant, sinó que ho siguis.

M'agrada el lema dels cartoixos: Fer molts de sants, no publicar-los.

És bo que l'Església declari que un home o una dona gaudeixen de la visió de Déu. Entre altres coses, el seu exemple ens instrueix i ens anima.

Tots som cridats a esser sants, no a esser canonitzats -declarats sants-, que és una cosa de segon ordre.

Al cel descobrirem molts de gran sants anònims.

Al cel també descobrirem molts de gran sants que a la terra no varen conèixer Jesús de manera explícita, però varen saber dir germà i quan deien germà reconeixien el Senyor dins la profunditat del seu cor.

Sent una especial devoció pels sants innocents.

Després de milers d'anys de fer sants innocents, els homes encara no s'han cansat!

Quan deixarem de fer sants innocents? La seva sang crida amb uns crits tan forts que arriben al cel!

Però els homes som sords! El Pare guarda silenci, però no permetrà que es perdi cap d'aquests petits. I als sords els demanarà estricte compte de la seva sordera.

ANTONI RIUTORT

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA

- Centre Coordinador -

BIBLIOTECA MUNICIPAL D'ALGAIDA

NOTÍCIES

► DONACIÓ DE LA CONSELLERIA DE CULTURA.

El passat mes de setembre, la Conselleria de Cultura del Govern Balear va fer donació d'un lot de 41 llibres editats a les Illes Balears.

► SUBSCRIPCIONS A REVISTES.

Des del passat mes de Maig, el Centre del Llibre i de la Lectura del Ministeri de Cultura remet gratuïtament a la Biblioteca un total de 57 publicacions periòdiques -no diàries- de pensament i cultura. Les revistes són de temàtica diversa: Literatura -Novel·la, Assaig, Poesia, Teatre-, Arquitectura, Filosofia, Música -Clàssica, Jazz, Rock-, Cinema, Arqueologia, Història, Educació, etc.

► VISITA DEL GRUP D'ESPLAI.

Dissabte dia 9 d'ocubre el grup de Petits de l'Esplai Burot d'Algaida varen dur a terme una visita a la Biblioteca. La visita tenia com objectiu que els nins prenguin coneixement del caire lúdic de la lectura. Després d'una breu explicació del funcionament de la Biblioteca, els al.lots realitzaren una activitat plàstica basada en l'obra de teatre En Pere Pistoles.

NOVETATS

► Aquests són alguns dels títols més interessants que darrerament s'han incorporat a la Biblioteca:

G.SEGUÍ. Iniciació a la Morfosintaxi catalana. Documenta Balear, 1993.

R.LLULL. Obres de Ramon Llull. v.III. Miquel Font, 1989.

LL. TUDELA. El control de l'aigua a la Mallorca Mediaval. El Tall, 1992.

J.CORBERA. Nou vocabulari de barbarismes del català de Mallorca. El Tall, 1992.

J.MAYOL/A.MACHADO. Medi ambient, ecologia i turisme a les illes Balears. El Tall, 1992.

I.BONET. Sa ploquda de granotes i altres contes. Mediterrània, 1993.

J.M.LLOMPART. La narrativa a les illes Balears. Moll, 1992.

B.JOAN. Ball de voltors. Can Sifre, 1993.

G.SAND. Un hivern a Mallorca. Moll, 1993.

HORARI

► Dimarts i dijous de 6 a 8 del vespre.

► Dissabtes de 10 a 1 del migdia.

► Servei de lectura i consulta. Préstec de llibres.

**Consell Insular
de Mallorca**

ESPORTS

FUTBOL

Algaida-Rotlet Molinar 1-1
 Verge de Lluc-Algaida 1-1
 Algaida-Sta Eugènia 3-4
 Independent-Algaida 1-1

La campanya que du en guany l'Algaida el califica com a rei de l'empat dins Primera Regional ja que de vuit partits jugats n'ha empatat sis, tres a dins Es Porrassar i tres en camp contrari.

Més que de bo s'ha de calificar de regular aquest començament de lliga. Bons resultats els aconseguits a fora casa i no tant pel que fa als punts perduts dins Algaida.

Esperam que es fermin millor els resultats dins Es Porrassar per conservar els positius que es guanyen; de totes maneres, la meitat de la classificació no és un mal lloc en aquesta temporada de reingrés a la Primera Regional.

Benjamins

Campos-Algaida 2-0
 Algaida-Ses Salines 6-1
 Algaida-Porreres 6-2
 Algaida-Olímpic 5-3
 Espanya-Algaida 7-0

L'equip dels més petits durant aquest passat mes d'octubre han aconseguit uns molt bons resultats dins Es Porrassar; en canvi, no podem dir el mateix del camp contrari ja que han perdut els dos compromisos jugats. Com podeu comprovar pels resultats, els marcadors a favor i en contra són voluminosos, fan embalum; això ens demostra l'esperit atacant que tenen els equips en aquesta categoria.

Aquí teniu un record de l'acte d'agraïment a mestre Llorenç Godó i de l'homenatge-despedida d'en Pau de Pina i d'en Miquel Serrano.

(Fotografia de Jaume Balaguer)

Aquests jovenets de 10-12 anys són els que participaren en el torneig organitzat per Miquel Amengual i que sembla que tindrà continuïtat.

(Fotografia de Jaume Balaguer)

Infantils

L'equip d'infantils també ha començat la seva lliga amb no massa bons resultats ja que han perdut els dos partits jugats. Algaida-Montuïri 2-6 Espanya-Algaida 8-0

Cadets

Algaida-Vilafranca 1-2

Algaida-Petra 1-6

Porto Cristo-Algaida 6-1

L'equip de cadets també han començat molt fluixos, com podeu comprovar pels darrers resultats.

De totes maneres, ens sembla molt interessant

la continuïtat d'aquests equips inferiors malgrat els resultats i la desmotivació que això implica. Consideram molt important la perseverància i la paciència amb aquests nins que practiquen l'esport i mantenen la il·lusió per defensar els colors del poble on convivim.

Des d'aquí volem demanar el recolzament de l'afició als equips dels petits i donar ànim als companys que duen la responsabilitat d'entrenar els diferents equips.

Veterans

Pel que fa als veterans

d'Algaida, després d'un començament de lliga fulminant que ni ells mateixos s'ho creien, han tornat a la normalitat (la de l'equip, s'entén) ja que els darrers resultats van esser desfavorables a l'equip de l'Auto Escola Levante. Esperem que ara no agafin el costum de només perdre.

Comercial Marí-Esc. Levante 3-0

Levante-Porta 0-1

Son Canals-Levante 1-0

JOAN TROBAT

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Magdalena Garau Trobat. Va morir dia 13 d'octubre als 67 anys.

Bartomeu Bibiloni Munar. Ens va deixar dia 15 d'octubre a l'edat de 47 anys.

Rafel Jaume Oliver. Morí dia 2 d'octubre a l'edat de 84 anys.

ELS LECTORS ESCRIUEN

Benvolgut director de ES SAIG:

Aquests dies hem tengut l'ocasió de pegar una ullada a l'avenç de Planejament de la nova Ordenació Urbana que l'Ajuntament d'Algaida va encarregar a un grup de tècnics en la matèria.

Aquest avenç ens va semblar utòpic en la majoria de les seves propostes i segurament serà necessari que passin molts anys perquè es pugui dur a terme. El fills més petits del poble potser ho arribin a veure enllestit. El fet més positiu és que ens proposen una via de cintura per descongestionar el casc urbà i evitar les molèsties que ocasiona la intensa circulació de vehicles.

Però aquesta via de cintura, d'una vintena de metres d'amplària, és incompleta i quedaria interrompuda, tant a l'altura de la carretera de Lluçmajor com al nou vial que es vol fer paral·lel al Camí de Ses Vinyes, quedant substituïda per un nou carrer que enllaçaria aquests dos punts, passant per la nova urbanització de Sa Fari-nera Vella, en direcció al carrer Antoni Maura i retallant el jardinet privat de davant l'antic teatre i la cantonada de davant la futura residència de la Tercera Edat.

D'aquesta manera l'únic carrer de l'actual xarxa viària que quedaria greument perjudicat i convertit, de fet, en carretera, seria el carrer d'Antoni Maura, que a hores d'ara és un dels més tranquils del poble.

Sabem que els partits polítics del nostre poble estan a favor de preservar l'entorn paisatgístic d'Es Porrassar (aquesta és l'excusa per no completar la via de cintura i fer-la passar més amunt). Nosaltres també creim que és necessari respectar aquest indret, que ara i sobretot en el futur ha d'esser el pulmó oxigenador del nostre poble. Però també pensam que aquesta via de cintura podria fer-se completa si la feien passar su-ran de la part alta del camp de futbol, donant-li un accés que els contrincants del nostre equip també agrairien de bon de veres.

Segurament qualcú dirà que ens hem precipitat fent totes aquestes consideracions, perquè aquest tema encara no ha passat a exposició pública; potser tenguin raó, però pensam que serà un tema conflictiu que es podria evitar si ja quedàs recollit en el futur pla d'ordenació urbana.

Gràcies per la vostra amabilitat.

Algaida, 29 d'octubre de 1993

(Sequeixèn onze firmes)

RACONS ESSENCIALS PER A UNA GUIA TURÍSTICA D'ALGAIDA

Fa un parell d'anys, devers l'Ajuntament, parlaren de netejar fora vila, però la brutor hi és. Fa un any, devers l'Ajuntament, parlaren de netejar fora vila, però la brutor hi és. Fa mig any, devers l'Ajuntament, parlaren de netejar fora vila, però la brutor hi és...

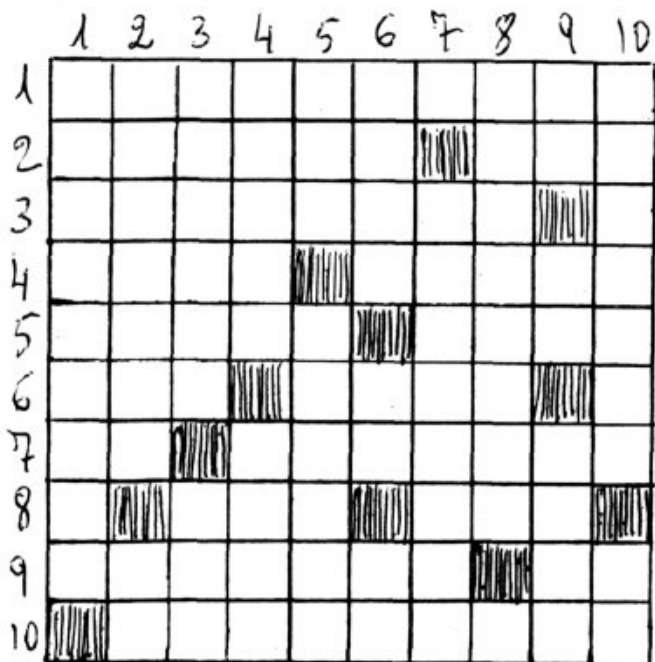
Com diu la cançó:

Quan els fets
no donen suport a les paraules
aquestes, se les emporta el vent.

I aquí la teniu, la brutor, tota eixirida, fent-se les piules, a l'espera de l'arribada de les cambres fotogràfiques dels turistes.

PASSATEMPS

A R O D O E T I X
 O E R E S N A S M
 E T G E E R D L M
 T A N S I G E O D
 I T A N B T U S I
 R I C A O E B O C
 S B T A T N S D I
 E E T O M A S L S
 A R M S A L A P R
 A I M B O L I A A
 T N S I B I R O T

Sopa de lletres

Es tracta de localitzar deu noms d'home que comencen amb la lletra "T". Amb les lletres que vos sobrin llegireu el començament d'una rondalla.

Horitzontals. 1. Topònim d'Algaida. 2. Veure. Ocell anseriforme. 3. Antagonista, contrincant. Fluor. 4. Argument, tema. Assumptes, negocis (al revés). 5. Petita palmera. Radical univalent de l'età. 6. Rata (al revés). Desgràcies, calamitats. Punt cardinal. 7. Dígraf. Emmudint, guardant silenci. 8. Un. Somni, repòs, descans. Prefix que significa "apartat de", "separat". 9. Aterraven, enderrocaven. Pronom personal. 10. Corbaran en forma d'arc.

Verticals. 1. Adoració de si mateix. 2. Avantatjar, vèncer. Benefici, profit. 3. Part dorsal de cadascun dels sacs del celoma de l'embrió dels vertebrats. Òrgan de l'olfacte (al revés). 4. Làmines untuoses del cuir cabellut (al revés). En topografia, altura d'un punt geogràfic. 5. Siamès, llengua parlada a Tailàndia. Condimentar, adobar. 6. Habilitats, tècniques. Contracció. Interjecció que denota repugnància. 7. Cent. Bolet (Pleurotus ostreatus). 8. Hèrnia (al revés). Roentgen. 9. Actini. Delicat, exquisit. Anotació, glossa. 10. Amb l'article corresponent, topònim d'Algaida. Únic.

Les solucions dels mots encruats les trobareu a la pàgina 27.

Solució a la passada sopa de lletres: Una vegada eliminats els deu noms de dona que comencen per "A", podeu llegir: "Amor és mar tribulada de ondes e de vents, qui no ha port ni ribatge". (Ramon Llull).

PINA

Aquest mes la plana dedicada a Pina vos ofereix dues notícies tretes de l'Arxiu Municipal d'Algaida, concretament del Llibre d'actes de l'Ajuntament. Esperam que les trobeu curioses i interessants.

RELOTGE DE PINA -19 de febrer de 1865. "Mas el Señor Presidente hizo presente que son muchas las quejas que considera fundadas de los vecinos del lugar sufragáneo de Pina por carecer de Relox público que anuncie las horas de trabajo, por cuyo motivo ya se consignó en el presupuesto municipal adicional al ordinario de este año la cantidad de cuatro mil reales vellón con destino a la compra y colocación de dho. Relox en el pueblo de Pina. Manifestó al mismo tiempo el señor Alcalde que con el objeto de llevar a efecto esta necesaria mejora se había informado con uno de los relojeros de Palma no tan solo de la compra del Relog sino el gasto de colocación, y que todo se había fijado en el precio de los cuatro mil reales vellón, sin perjuicio de darse cuenta al Ayuntamiento. Enterados los Consejales, y considerando que no debe demorarse la realización de la propuesta mejora para satisfacción del vecindario de Pina que tiene derecho a ella porque la disfrutan los vecinos del lugar de Randa, y esta población principal de Algaida, teniendo presente cuan útil es el Relox público en un pueblo agrícola para que todos los jornaleros y propietarios sepan de un modo fijo las horas en empezar y dejar los trabajos, y teniendo presente que la cantidad consignada para la compra y colocación del Relox no es excesiva, acordó el Ayuntamiento aprobar la mejora y su importa para que se lleve a efecto sin tardanza vistas las muchas instancias de los vecinos interesados, impetrándose para ello la superior autorización del M Y S Gobernador de la Provincia..."

SEGON CAPELLA A PINA -16 de maig de 1880. "Se dio cuenta por el Secretario de un oficio del Sor. Gobernador Civil en que previene se informe sobre la adjunta solicitud que a la letra dice: 'Los vecinos del lugar de Pina sufragáneo de Algaida en mayor número a V. S. humildemente exponen: Que siendoles de suma utilidad tener entre ellos además del Sor Vicario un segundo sacerdote para poder cumplir debidamente los deberes que les impone la Religión Católica que profesan absolutamente todos y comprendiendo la obligación que sobre ellos pesa de retribuirlo cual corresponde, pero no pudiendo por sí mismos hacer el reparto con equidad ni tampoco darle la debida fuerza o sanción acuden a V. S. para que se sirva mandar al Magnífico Ayuntamiento de este pueblo de Algaida que imponga sobre el impuesto de Pina el recargo de doscientas cincuenta pesetas anuales para pago del sacerdote que celebre en dicho lugar cual ya sucede en varios y distintos lugares de esta Provincia. -Gracia que los que suscribimos nos prometemos merecer de la notoria bondad y prudencia de V. S. y que reciban a singular favor todo este vecindario. Pina veinte y cuatro abril de mil ochocientos ochenta. Miguel Mar^o Ribas de Pina, Juan Bibiloni propietario, Jaime Bibiloni propietario, Antonio Riutort Arrendador, Melchor Mut jornalero, Antonio Torrens propietario, Miguel Coll propietario, Gabriel Andreu jornalero, Juan Salom propietario, Antonio Ferragut propietario, por mi padre propietario, Antonio Coll. Por mi padre carpintero, Gabriel Sastre, Por mi padre propietario, Pedro Juan Mulet, Por José Mut Miguel Mar^o Ribas, Sebastian Jaume, Antonio Sastre, Por mi padre Bartolomé Mut, Matias Andreu propietario, Rafael Martorell propietario, Jaime Planas. Miguel Oliver propietario'. Enterados los señores... y después de discutido el asunto se resolvió nombrar para informar los señores D. Jaime Sastre y D. Andrés Gelabert..."

Parlem ara de les torres. Per ventura mai no ens hem qüestionat el perquè es construïren aquests edificis i tampoc no ens hem fixat si totes les torres són iguals.

Hem de distingir entre les torres d'aguait i les de defensa.

Les primeres servien per vigilar i informar, tant a Ciutat com a l'interior de l'illa, dels perills que en aquells temps podien arribar de la Mediterrània, pirates sobretot.

Quan el perill s'acostava, els torrers encenien foc a dalt de la torre. El fum, de dia, i el foc, de nit, servia per avisar les altres torres, que s'ho anaven comunicant de la mateixa manera unes a altres. Al mateix temps, ho comunicaven a l'interior i els pobles es preparaven per defensar-se.

A les torres hi havia generalment dos torrers i estaven dotades amb armament: arcabussos, pólvora, canons...

Les torres d'aguait es diferenciaven de les de defensa per l'estructura, ja que les segones eren molt més reforçades.

Què és allò que més vos crida l'atenció?

Que moltes torres, a pesar d'estar situades dins els límits de la zona marítimo-terrestre i que per aquesta raó haurien d'esser públiques, són privades o estan situades en zona militar (com la d'Illetes, la de Cala Figuera o la d'Es Cap Blanc) i per aquesta raó és difícil accedir-hi.

El que moltes torres siguin de propietat privada és una cosa que ve d'enrere, de temps en què no es preocupaven massa per aquests temes. Durant el segle XVIII moltes torres van ser subhastades; per qualsevol es pagaren 80 pessetes.

Quines torres vos han agradat més?

La d'Albercutx, el mirador de Formentor -diu en Miquel-. Té una vista impressionant i és una construcció molt esvelta. També m'agrada molt la Talaia de Ses Animes. En general, m'agraden més les torres situades a la Serra Nord que les de la Zona Sud.

Jo també em decidesc per la d'Albercutx per les mateixes raons -diu na Catalina-. S'imposa, pareix que comanda, que guarda, que protegeix. I llavors, la vista que té.

Qui fa la funció de les torres, actualment?

El radar del Puig Major. Avui en dia amb un aparell dominen tota la Mediterrà-

nia. Amb la tecnologia s'estalvien pedres, caminades, feina...

És molt trist que les torres, un element històric de la nostra cultura, estiguin tan mal conservades. Passarà igual que amb els talaiots: ens adonarem de la seva importància quan ja no hi siguin. Perdre una torre és com perdre un trosset de l'ànima. Les torres tenen un encís, una màgia que les envolta...

I a l'any 1993, qui és que ens avisa del perill i ens defensa?

Les torres per defensar-nos hauríem de ser noltros mateixos, ja que sense que ens adonem patim una invasió cultural que a poc a poc ens fa perdre la nostra identitat com a poble, la nostra història, la nostra cultura...

Un temps, per avisar del perill, els torrers feien foc; actualment també hi ha molta gent que fa foc, però és un foc que no tothom entén.

Una manera de fer foc és preocupar-se per conèixer Mallorca i així poder estimar-la un poquet més.

Gràcies, Catalina i Miquel, per compartir aquesta xerradeta. Encenem, des d'aquesta pàgina, un foc imaginari que voldríem que servis per posar en alerta els nostres lectors de tots els perills que ens envolten actualment.

BIEL SASTRE

Solucions als mots encruats.

Horizontals. 1. Es Mataclar. 2. Guipar. oca. 3. opositor. 7. 4. lema. srefa. 5. areca. etil. 6. tar. mals. E. 7. rr. callant. 8. I. son. apo. 9. abatien. tu. 10. enarcaran.

Verticals. 1. egolatria. 2. superar. bé. 3. miomer. san. 4. apsa. cota. 5. tai. amanir. 6. arts. al. ec. 7. C. orellana. 8. loretsap. R. 9. Ac. fi. nota. 10. Rrafalet. un.

UNA XERRADETA AMB...

CATALINA SALAS i MIQUEL BALLESTER

"MALLORCA A L'AGUAIT" és el títol de l'exposició que presentà l'Obra Cultural per Sa Fira d'Algaida.

Catalina Salas i Miquel Ballester oferiren una xerrada-col·loqui i una projecció de diapositives sobre el tema d'aquesta mostra: les torres.

Els dos són els convidats de la xerradeta d'aquest número d'ES SAIG.

"Mallorca a l'aguait" du la signatura de Catalina Salas i Miquel Ballester?

No, no vàrem ésser noltros dos els únics que decidiren fer aquest treball d'investigació. Els autors som els components de l'Agrupació Escoltes Jaume I i Verge de Lluc, concretament un grup de joves d'entre 15 i 17 anys, dels quals noltros som els responsables.

Els mateixos proposen activitats per fer. A l'hora d'elaborar aquest treball es presentaren tres propostes; totes tenien relació amb Conèixer Mallorca, i per consentiment es va decidir realitzar la de les torres.

Què és un escolta?

Els escoltes són un grup on es treballa bàsicament sobre tres eixos: fe, país i educació. Es tracta de formar els al·lots, d'educar-los com a persones. Podríem dir que és un procés educatiu paral·lel a l'escola i a l'àmbit familiar.

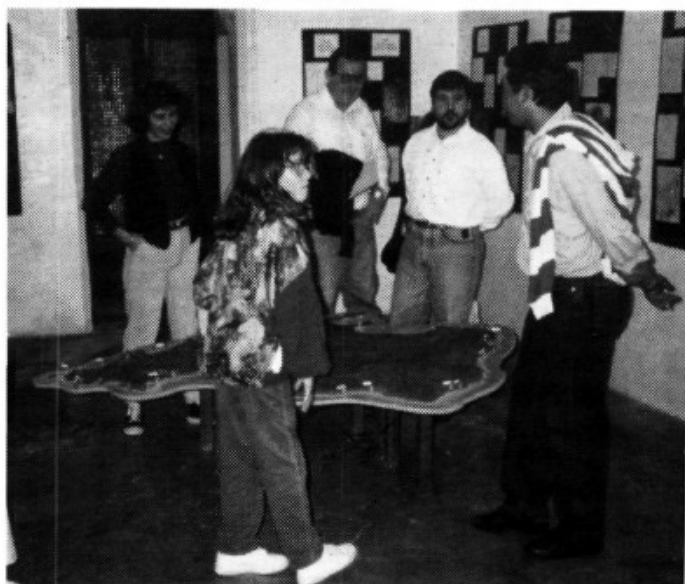
Tornem al treball i a la idea de Conèixer Mallorca.

Sí, l'excusa era conèixer Mallorca, però la nostra finalitat era fer pública, comunicar a la resta de la gent, una informació que noltros havíem de produir.

Repartírem les tasques en tres grups. El primer s'encarregava de recollir la informació, era una feina, sobretot, bibliogràfica. Es resumien totes les dades que feien referència a una torre: tipologia, història, cançons...

El segon grup confeccionava un llibre a partir de la informació que generava

el primer. I el tercer era el grup encarregat de la infraestructura. Van construir un mapa de Mallorca en relleu i a gran escala, on després es va situar cada una de les torres.

Aquest mapa el poguéreu veure tots els que visitàreu l'exposició. Una mostra que ja s'havia presentat a Ciutat els mesos d'estiu.

Efectivament. Després de conèixer les torres en viu, de fotografiar-les i dibuixar-les, muntàrem l'exposició al Claustre de Sant Antoniet, al carrer de Sant Miquel de Ciutat, un lloc molt cèntric que ens va cedir el BBV i on es va aturar molta de gent: persones interessades i gent que passava de tot. Recordam en Mascaró Passarius que la va visitar i l'hi va agradar molt.

Quina era la reacció del públic?

La gent es fixava especialment en les torres que coneixia. Tothom coincidia en comentar el mal estat en què es troben. Moltes persones, començant per noltros mateixos, pensàvem que no hi havia tantes torres a Mallorca.

(segueix a la pàgina anterior)